

ความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การ
เรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

Needs Assessment and Guidelines in Learning Management Innovation
Development based on Phenomenon – based learning by using Professional
Learning Community for enhancing learners' learning achievements in
Suphanburi Province

ณัฐฐา รัตนปัญญา¹, วรศนันท์ เดชปานประสงค์², สุดใจ เขียนภักดี³, เดชกุล มัทวานุกุล⁴,
มนูญพงศ์ ชัยพันธ์⁵ และ อติสร ศิริ⁶

Natta Rattanapanya¹, Warisanan Dechpanprasong², Sudjai Kienpakdee³,
Detkul Matavanukul⁴, Manoonpong Chaiyaphan⁵ and Adisorn siri⁶

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

Faculty of Education and Liberal Arts, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹natta.raa@svit.ac.th

Retrieved: June 27, 2024; Revised: April 30, 2025; Accepted: April 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ 2) นำเสนอแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 24 คน และผู้ที่มีส่วนได้เสีย จำนวน 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 คน ซึ่งได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้แบบประเมินที่มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แบบสอบถาม มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานด้วยการหาค่าความต้องการจำเป็น ($PIN_{modified}$) และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า การวิเคราะห์ผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = .251$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาการวางแผนที่มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการนิเทศ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นได้

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้; ปรากฏการณ์เป็นฐาน; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the current states, desirable states and needs assessment in learning management innovation development 2) propose the guidelines in learning management innovation development based on Phenomenon – based learning by using Professional Learning Community for enhancing learners' learning achievements in Suphanburi province. The target group were 36 informants which were consisted of 3 school administrators 24 school teachers and 9 stakeholders. They were selected by purposive sampling. The research instruments were 1) evaluation form which had index of item – objective congruence (IOC) between 0.80 – 1.00 2) questionnaire which had index of item – objective congruence (IOC) between 0.60 – 1.00 and 3) structure selection interview which had index of item – objective congruence (IOC) between 0.80 – 1.00. The data were analyzed by using descriptive statistics which were percentage, mean, standard deviation, inferential statistics with values and needs assessment ($PNI_{modified}$) and content analysis. The results were shown that 1) current states of learning management innovation was at high level and desirable states was at highest level. When needs assessment were analyzed, it was found that the highest of needs assessment was learners' analysis ($PNI_{modified} = 0.251$) and active learning was the second. 2) guidelines in learning management innovation were tutoring, workshop, infusion integration with work, planning development was to focus on school vision as the professional learning community and supervision which was useful guidelines toward on more effective school teachers' learning innovation

Keywords: Needs Assessment; Learning Management Innovation; Phenomenon – based learning; Professional Learning Community; Learning achievement

บทนำ

ปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 2 มาตรา 10 กล่าวถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า การศึกษาต้องจัดให้บุคคล มี สิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเอง ได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยได้มีการวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) สอดคล้องกับจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับทิศทางของ ยุทธศาสตร์ ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 นโยบายและแผน สำคัญอื่น ๆ และสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลาง ที่ระบุทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานที่หน่วยงานในสังกัดทั้งหน่วยงาน ในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทั่วประเทศ ควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการใน ระยะ 5 ปี โดยใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการดำเนินงาน รวมถึงการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภายนอก

ใช้เป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันเพื่อส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมหาราชบ้านแสงอรุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ครู โดยผู้วิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมหาราชบ้านแสงอรุณ พบว่า ครูยังมีการใช้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้ในการเรียนการสอนค่อนข้างน้อยเนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างวัตรกรรมการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 พบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ ในวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ ในวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษ (โรงเรียนมหาราชบ้านแสงอรุณ, 2564) สอดคล้องกับ ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ประจำปี พ.ศ. 2564 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ข้อมูลรายงานผลการทดสอบ O-NET ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ประกอบด้วย (1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 49.54 , 35.85 , 35.46 , 33.68 ตามลำดับ (2) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 52.13, 31.67, 30.79, 24.75 ตามลำดับ และ (3) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 47.74, 37.45 , 29.04 , 25.83 , 21.83 ตามลำดับ ดังนั้นการพัฒนาครูในการสร้างวัตรกรรมการจัดการเรียนรู้จึงมีความจำเป็น เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนการแก้ปัญหาผู้เรียน และเพื่อช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น พบว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมของนักเรียน หรือปัจจัยภายในของโรงเรียนเอง การปรับตัวของนักเรียน วิธีการสอนเทคนิคการสอน หรือการใช้สื่อ เป็นต้น ทั้งนี้แนวทางในการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ ผึกฝนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นในตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และให้ผู้เรียนมีแนวทางในการคิดที่หลากหลาย รู้จักประยุกต์และปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสม รู้จักตรวจสอบและสะท้อนกระบวนการแก้ปัญหามีนิสัยกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ รวมถึงมีความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สอดคล้องกับ การศึกษาวิจัยที่ได้สังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาวัตรกรรมทางการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของ สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ (2554) พบว่า การสังเคราะห์สาระในรายงานวิจัยแต่ละเล่ม ทั้ง 16 เล่ม มาแปลความหมายตามหลักการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน ทำให้ได้ปัจจัยที่เป็นสาเหตุอันมีผลต่อการพัฒนาครูรวม 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ จำนวน 15 วิธีการ/กลยุทธ์ และผลลัพธ์คือการพัฒนาครู 5 ด้าน ปัจจัยด้านผลลัพธ์ คือ การพัฒนาครูประกอบด้วยประเด็นที่แสดงถึง

สมรรถภาพและคุณลักษณะของครูที่ควรได้รับการพัฒนารวม 5 ด้าน คือ 1) สมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน 2) ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ 3) ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการประเมินการจัดการเรียนรู้ และ 5) ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานภายในตนและระหว่างเพื่อนครู โดยผลลัพธ์ที่นักวิจัยมุ่งพัฒนาให้เกิดในตัวครูที่พบมากที่สุด คือ การพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งประกอบด้วย การมีทักษะการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยกำหนดเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ

นอกจากนั้น งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการใช้นวัตกรรม สภาพความต้องการในการใช้นวัตกรรม ความรู้ความสามารถของครูในการใช้นวัตกรรม พฤติกรรมการใช้สื่อวัตกรรมการต่าง ๆ ของครู แนวทางการพัฒนาและสนับสนุนการใช้นวัตกรรม ตลอดจนการศึกษาโปรแกรมหรือแนวทางการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (Office of the Education Council, 2015) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562) หากแต่งานวิจัยครั้งนี้ได้ลงลึกศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการสนทนากลุ่ม ทำให้ทราบข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในเรื่องการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนจากการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ดังนั้น การวิจัยนี้จึงทำให้ได้การนำเสนอแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และผลการดำเนินการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาครูทั้งด้านการเรียนการสอน นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง และเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาต่อไปในอนาคต จากข้อมูลสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมุ่งยกระดับความร่วมมือของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับจังหวัดโดยการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้ มีเป้าหมายปลายทางอยู่ที่นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐานโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี จากการดำเนินงานผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสได้ร่วมกันเรียนรู้และวางแผน ร่วมกันปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการในแต่ละสถานศึกษา ร่วมกันสังเกตและเก็บข้อมูลเพื่อปรับปรุงนวัตกรรม และร่วมกันสะท้อนผลการใช้นวัตกรรม ด้วยเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู การพัฒนาผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาต่อไปในอนาคต

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอน และแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำที่กล่าวมาแล้วนั้น เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และสามารถนำไปแก้ปัญหาพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอนแบบใด หรือใช้สื่อ นวัตกรรมการสอนแบบใด อาจต้องพบกับปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ซึ่งกระบวนการวิจัยช่วยตอบโจทย์ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนส่งผลให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับรูปแบบการสอนหรือสื่อ นวัตกรรมใหม่ๆ เป็นกระบวนการที่น่าเชื่อถือ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางการเรียน (Learning Paradigm Shift) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูนั้นมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดในการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็น

ฐาน (Phenomena-based learning) เป็นการปรับปรุงและพัฒนาแนวคิดในการสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงกับการเรียนยุคใหม่ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการสร้างตัวแบบทางการเรียน และเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ทั้งผู้สอนและนักเรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกันผ่านการศึกษาปรากฏการณ์แบบองค์รวมในลักษณะการบูรณาการความรู้ข้ามวิชาผ่านกระบวนการนวัตกรรมการเรียนรู้ (Learning Innovation) ผ่านความร่วมมือจากหลากหลายส่วนก่อให้เกิดผลดีอย่างชัดเจนในสองมิติ ได้แก่ มิติผู้สอน และมิติด้านนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งครุฑนักวิจัยจะเลือกนวัตกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน และขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของครุฑนักวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญของนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อให้ครุฑนักวิจัยมีแนวทางในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป โดยจะเห็นได้ว่า ในมิติของผู้สอน การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานให้อิสระผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก และในมิติด้านนักเรียน การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเข้ากับความรู้เดิมของตนเอง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเปิดโอกาสให้นักเรียนอยู่ในสถานะของผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Active Creators) ส่งผลให้นักเรียนสามารถจดจำความรู้ได้ดีในระยะยาว และก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งเนื่องจากปรากฏการณ์ที่นำมาศึกษา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (Silander, 2015; พงศธร มหาวิจิตร, 2560) ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปขยายผลในโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ ทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ สูงขึ้น ซึ่งจะนักเรียนจะได้รับความสนุกสนานควบคู่กับการเสริมทักษะการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม รวมถึงการพัฒนาทัศนคติ ซึ่งนักเรียนจะได้เพิ่มทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นผ่านการปฏิบัติมากกว่าการท่องจำเนื้อหา หรือแค่ท่องฟังบรรยายทฤษฎีทางเดียว โดยในการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ยังพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี สะเต็ม และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ ธนศักดิ์ เจริญธรรม (Chareonthum, 2019) นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและชุมชนนักปฏิบัติ

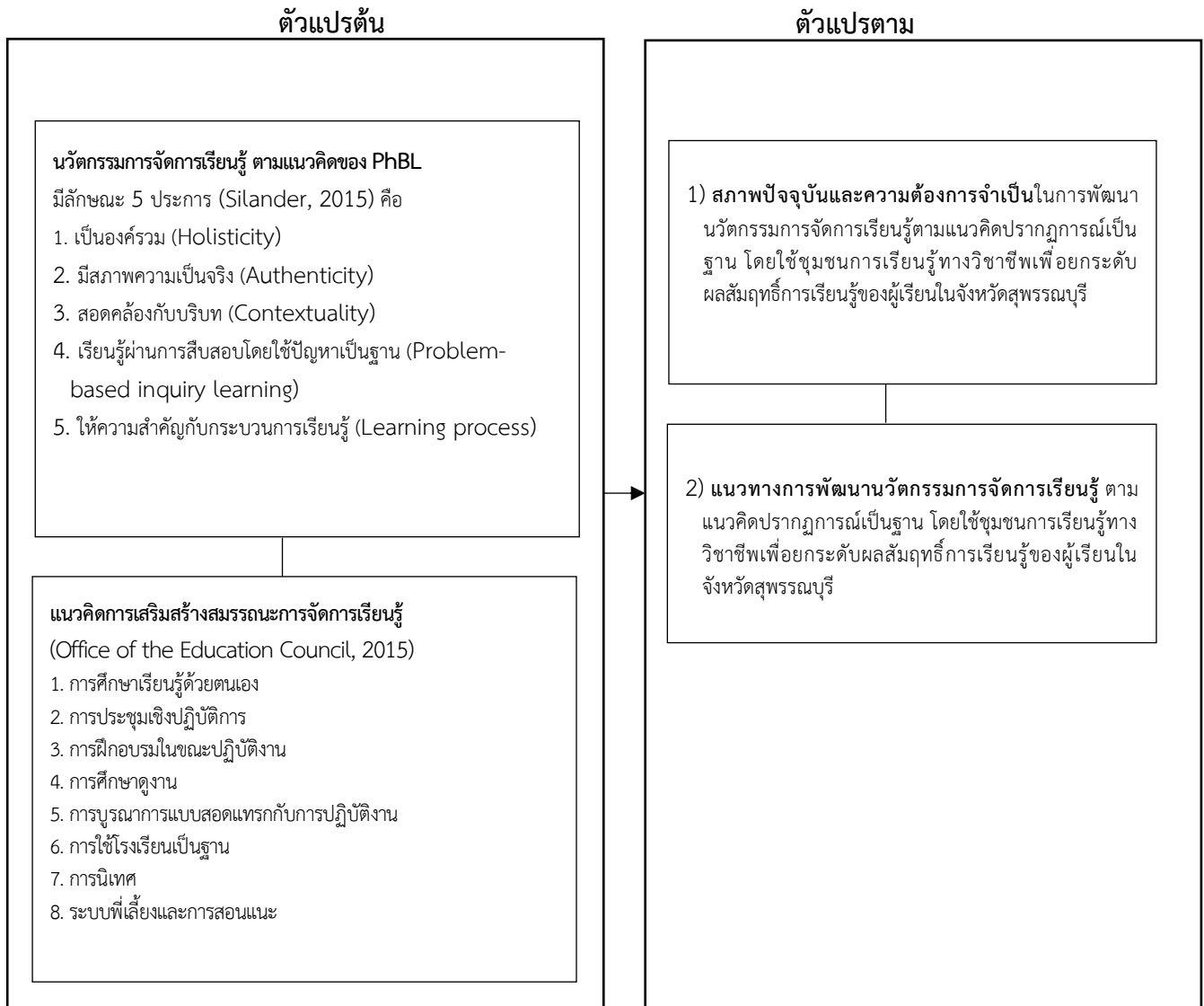
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี และผู้วิจัยเล็งเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองขาม โรงเรียนบ้านหนองแห่น และโรงเรียนบ้านหนองห้างนั้น มีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงในครั้งนี้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะของครูในสังกัดให้มีความพร้อมต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 24 คน และผู้ที่มีส่วนได้เสีย จำนวน 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 คน เพราะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนอยู่ที่ไม่เกิน 120 คน คือ โรงเรียนบ้านหนองขาม โรงเรียนบ้านหนองแห่น และโรงเรียนบ้านหนองห้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ สังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวแปรตาม คือ สภาพและความต้องการจำเป็น ตลอดจนทั้งแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครู

1.1 การดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) การวัดและประเมินผล

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น ได้แก่ นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ผู้บริหารสถานศึกษา โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน ครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญพิเศษจากสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา จำนวน 2 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด องค์ประกอบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิธีการพัฒนาครู และทำการประเมินความเหมาะสมด้วยแบบประเมินความเหมาะสม

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ 1 หมายถึงระดับน้อยที่สุด 2 หมายถึงระดับน้อย 3 หมายถึงระดับปานกลาง 4 หมายถึงระดับมาก และ 5 หมายถึงระดับมากที่สุด (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) รายข้อ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.80-1.00 ทุกข้อ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ประเมินความสอดคล้อง (IOC) และประเมินความเหมาะสม ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐานที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 เป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับวิธีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

2.2 กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 24 คน และผู้ที่มีส่วนได้เสีย จำนวน 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 36 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามเรียงลำดับความสำคัญ (Ranking) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) รายข้อพบว่า มีค่าระหว่าง 0.60-1.00

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานกับทางโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลจากนั้นผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของมาเรียม นิลพันธุ์ (2557) ดังนี้คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึงระดับน้อยที่สุด 1.51-2.50 หมายถึงระดับน้อย 2.51-3.50 หมายถึงระดับปานกลาง 3.51-4.50 หมายถึงระดับมาก และ 4.51-5.00 หมายถึงระดับมากที่สุด และการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นโดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล (Modified priority needs index : $PIN_{modified}$) (Vongvanich, 2007)

ขั้นตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.1 ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาประกอบการสร้างและออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 36 คน จากกลุ่มตัวอย่างในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนอยู่ที่ไม่เกิน 120

คน ทั้งหมด 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองขาม โรงเรียนบ้านหนองแหน และโรงเรียนบ้านหนองห้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แนวทางนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) รายข้อ พบว่ามีค่าระหว่าง 0.80-1.00

3.4 ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานกับทางโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล และประสานงานทางโทรศัพท์ กำหนดวันนัดหมายวัน และกำหนดเวลาสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ โดยการจดบันทึก ใช้เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพดิจิทัล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อตีความข้อมูล จัดหมวดหมู่ และนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี (N= 36 คน)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน(D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การวิเคราะห์ผู้เรียน	3.75	1.09	มาก	4.67	.64	มากที่สุด	.251	1
การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.28	.66	มาก	4.61	.50	มากที่สุด	.077	4
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.74	1.09	มาก	4.66	.64	มากที่สุด	.245	2
การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี	3.82	.97	มาก	4.73	.59	มากที่สุด	.238	3
การวัดและประเมินผล	4.20	.95	มาก	4.48	.76	มากที่สุด	.067	5
ค่าเฉลี่ย	3.95	.95	มาก	4.62	.63	มากที่สุด	.175	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.95) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =4.28) การวัดและประเมินผล ($\bar{X}$ =4.20) การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ($\bar{X}$ =3.82) การวิเคราะห์ผู้เรียน ($\bar{X}$ =3.75) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X}$ =3.74) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X}=4.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.73$) การวิเคราะห์ผู้เรียน ($\bar{X}=4.67$) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X}=4.66$) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.61$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.48$) ตามลำดับ และลำดับความต้องการจำเป็นของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดลำดับที่ 1 ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน ($PNI_{modified}=.251$) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($PNI_{modified}=.245$) การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ($PNI_{modified}=.238$) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}=.077$) และการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified}=.067$) ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ความก้าวหน้าทางอาชีพ การได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การพัฒนาการวางแผนที่มีแนวโน้มวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การบูรณาการแบบสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการนิเทศ โดยเชื่อมโยงกับผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาแนวทางในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไป มุ่งเน้นทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (Mongkolvanich, 2012) มาเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางทฤษฎีและการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ ในห้องเรียนทำให้ผู้เรียนได้รับมุมมองแบบองค์รวมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆ โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ซึ่งแนวทางนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปใช้ประกอบการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐานของครู โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเชื่อมโยงที่ผู้สอนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด และยกระดับการนำไปสู่การปฏิบัติที่มุ่งเน้นปรัชญาของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นมีองค์ประกอบของการวิเคราะห์ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้นั้นมีความหมายและน่าสนใจให้กับผู้เรียน ในการสร้างพัฒนาและประยุกต์ใช้ความรู้หรือทักษะเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกและได้รับโอกาสที่จะเป็นนักวางแผนและผู้มีอำนาจตัดสินใจ กิจกรรมควรสร้างขึ้นที่ช่วยให้ผู้เรียนที่จะใช้ประโยชน์จากความรู้ในสถานการณ์ใหม่ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะแนวทางในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังส่งเสริมการมีส่วนร่วม เนื่องจากมุ่งเน้นที่กระบวนการแก้ปัญหาที่มากกว่าเน้นที่การสร้างชิ้นงานภายใต้รายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยผู้เรียนต้องอาศัยทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุป และผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่มอย่างอิสระเพื่อแก้ปัญหาที่ใหญ่ขึ้นซึ่งจะเห็นได้ว่า สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2017) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่ม การระบุปัญหา และการดำเนินการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

(PhBL) ประสบความสำเร็จ และการไม่คุ้นชินหรือไม่รู้กระบวนการในแนวทางการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน อาจทำให้ผู้เรียนบางคนไม่มั่นใจ รวมทั้งปรากฏการณ์บางอย่างอาจไม่ต้องอาศัยความรู้ในศาสตร์ต่างๆ สำหรับแก้ปัญหา ทำให้เกิดช่องว่างในการเรียนรู้และการฝึกฝน ซึ่งสอดคล้องกับ ชนกพร จุฑาสงษ์ (Juthasong, 2012) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพ ที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับภูฟ้า เสวกพันธ์ (2561) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนเด็กที่ความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า การสอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด ใช้ประสบการณ์เดิมเด็กเป็น สำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ และการกระตุ้นให้เด็ก ใช้ความคิดโดยกำหนดสถานการณ์สมมติ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ว่าทฤษฎีและข้อมูลต่าง ๆ มีประโยชน์ในชีวิตจริง ในขณะเดียวกัน การมีผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขารวมอยู่ในชุมชนการเรียนรู้ยังทำให้ผู้เรียนจะได้รับการ สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ส่วนในมิติของการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและศึกษาปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นร่วมกับผู้เรียน โดยเริ่ม จากการถามคำถามหรือตั้งปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ดังกล่าว เช่น นักเรียนคิดว่าทำไมเครื่องบินถึงบินและลอย อยู่กลางอากาศได้ สอดคล้องกับแนวความคิดจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (PhBL) ซึ่งจะเห็นได้ว่าก็คือ แนวทางในการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) นั้นเอง ซึ่งผู้เรียนจะสร้างคำตอบของปัญหาหรือคำถามที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่สนใจร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าปัญหาหรือคำถามนั้นผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้นจากปรากฏการณ์ที่สนใจจริง ๆ (Silander, 2015)

2. จากแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า แนวทางการ พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ความก้าวหน้าทางอาชีพ การได้ เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การบูรณาการแบบสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาการวางแผนที่มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ของ โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งจะเห็นได้จาก สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ที่ผู้วิจัยได้นำมาผนวกกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองขาม โรงเรียนบ้านหนองแห่น และโรงเรียนบ้านหนองห้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัด สุพรรณบุรี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับธนศักดิ์ เจริญธรรม (Chareonthum, 2019) ได้ศึกษาการพัฒนา โปรแกรมพัฒนาคูวิทย์ศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่า การพัฒนาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการออกแบบการเรียนรู้ การสร้าง และพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำการวิจัยใน ชั้นเรียน และการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาคูวิทย์ศาสตร์ ในการจัดการเรียนรู้ มี 8 วิธี คือ 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม 3) การฝึกปฏิบัติในงาน 4) การ ใช้ระบบพี่เลี้ยง 5) การสอนแนะนำงาน 6) การศึกษานอกสถานที่ 7) การนิเทศ และ 8) โรงเรียนเป็นฐาน ดังนั้น แนวทางในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรีได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้จัดการประชุมเพื่อร่วมสะท้อนคิด และให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการใหม่ และการถ่ายทอดความรู้สำหรับผู้เรียนยุคใหม่ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า การวิเคราะห์ผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นสูงสุด เพื่อให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องกันและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้

1.2 ควรมีโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนในแต่ละระดับชั้นเรียน มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระยะและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในการนำไปใช้ประกอบการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดอื่นๆ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการปฏิบัติหน้าที่ด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้ในการนำเสนอแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่สำคัญ คือ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับรูปแบบอื่นที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 21(1), 117-138.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2557). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2562). *รายงานการอบรมหลักสูตร Science Education for Science and Mathematically Gifted Learner, The Normal Lyceum of Helsinki*. 13-20 มีนาคม 2562. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2554). *เทคนิคการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การกิจบริหารจัดการผลงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- Chareonthum, T. (2019). *Developing a program to strengthen science teachers through applying in managing learning to promote student critical thinking for secondary school* (Doctoral dissertation). Mahasarakham University.

- Juthasong, C. (2012). *The development of program to enhance learning management competency for teachers under non-formal and informal education* (Doctoral dissertation). Mahasarakham University.
- Mongkolvanich, J. (2012). *Administration of educational organization and personnel*. Bangkok: Thawee Print (1991).
- Office of the Education Council. (2015). *Subject Research Analysis of Thai Education in the 21st Century World*. Bangkok: Office of the Education Council, Ministry of Education.
- Mattila P. and Silander P. (2015). *How to create the school of the future: revolutionary thinking and design from Finland*. Finland: Multprint, Oulu.
-